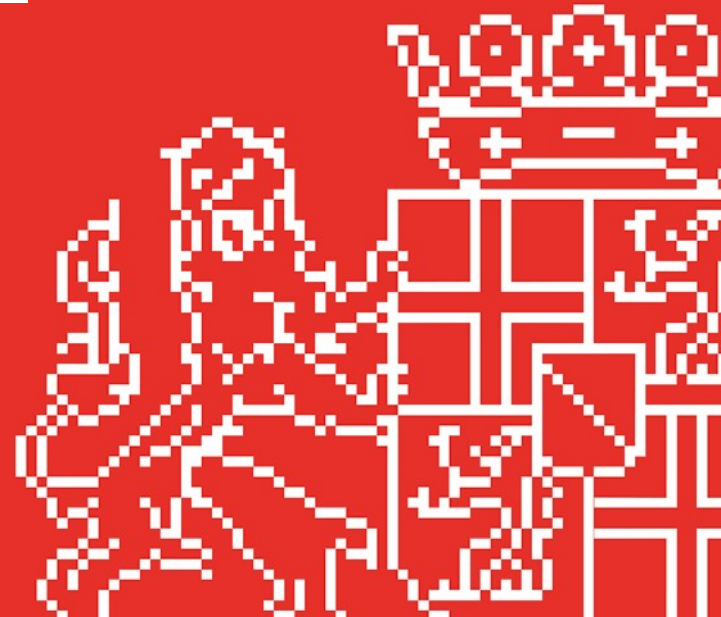

IMPACT CORONACRISIS

OVERZICHT ECONOMISCHE EFFECTEN

Monitor #19
6 oktober 2021

In deze monitor brengt het team Economie informatie samen die een beeld vormt van de economische impact van de coronacrisis op korte en middellange termijn. Informatie is afkomstig uit verschillende openbare bronnen.

De monitor pretendeert niet volledig te zijn, maar is bedoeld om een impressie te geven. De meeste gegevens in deze monitor zijn niet ouder dan twee maanden.

Dit is de laatste monitor in deze vorm. Vanaf januari 2022 wordt deze vervangen door een dashboard met de belangrijkste regionaal-economische indicatoren.

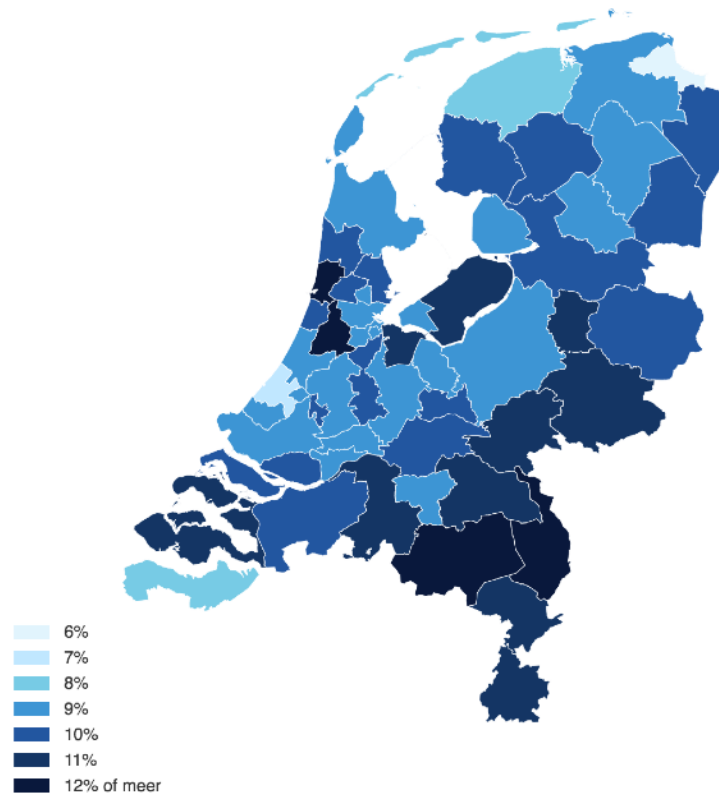
- ❖ Economische impact regio Utrecht *[geactualiseerd]*
 - Economische prestaties *[geactualiseerd]*
 - Arbeidsmarkt *[geactualiseerd]*
 - Gebruik van steunmaatregelen
- ❖ Economische prognoses en scenario's *[geactualiseerd]*

ECONOMISCHE IMPACT + HERSTEL REGIO UTRECHT

Q2 2021: Regio's met handel en industrie herstellen sneller [28 aug 2021]

- De Nederlandse economie groeide in het tweede kwartaal van 2021 met liefst 3,8% ten opzichte van het eerste kwartaal, meldt het [CBS](#). Dat is fors hoger dan de eerste berekening voor Q2, die uitkwam op 3,1%. Vooral huishoudens besteedden meer. Vergeleken met Q2 een jaar eerder, groeide de economie met 10,4%.
- Op basis van een andere methode monitort het CBS ook de economische ontwikkeling van [regio's](#).
- De regio's Woerden en Veenendaal groeiden in Q2 2021 met +10% iets sneller dan de stedelijke gebieden van Utrecht en Amersfoort (+9%). Dit komt vooral omdat in Woerden en Veenendaal meer industrie en handelsbedrijven zijn, die de groeisprint hebben aangetrokken.

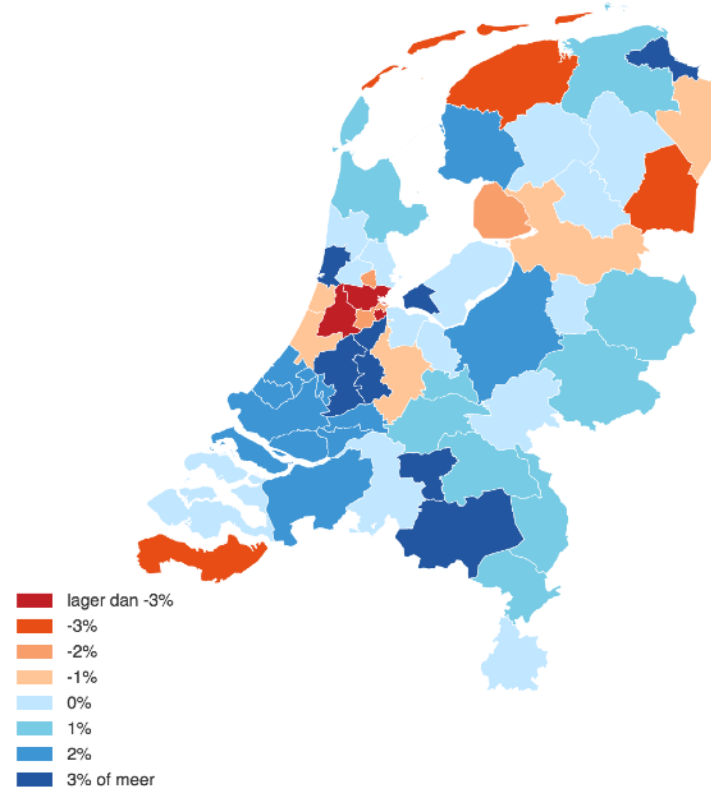
Economische groei, 2e kwartaal 2021 t.o.v. 2e kwartaal 2020

Q2 2021: Stadsregio Utrecht nog niet terug op pre-coronaniveau [28 aug 2021]

- Op basis van de nieuwe methode bracht CBS ook in kaart of de [regio's](#) al zijn hersteld van de coronacrisis. Daarvoor deelt het CBS Nederland op in 52 regio's.
- In de meeste regio's (40) is de economie alweer even groot of zelfs groter dan voor corona. Dat geldt bijvoorbeeld voor de regio's Amersfoort, Woerden en Veenendaal. De economie van de regio Woerden is volgens de berekeningen alweer 4% groter dan in 2019.
- Alleen de economie in stadsgewest Utrecht (Utrecht en direct omliggende gemeenten) is nog 1% kleiner dan in 2019. Dit komt o.m. doordat de bezoekerseconomie (o.a. zakelijke evenementen en toerisme) nog niet geheel is hersteld.

Economische groei, 2e kwartaal 2021 t.o.v. 2e kwartaal 2019

Conjunctuurenquête: optimisme stuwt vraag naar personeel [13 aug 2021]

- Uit de jongste [conjunctuurenquête](#) van CBS, KvK, VNO-NCW, MKB-NL en EIB komt een positief beeld naar voren van de verwachtingen van ondernemers. Bijna 3 op de 10 Utrechtse ondernemers verwacht in Q3 een omzetstijging; 55% verwacht een gelijkblijvende omzet.
- Dat heeft ook zijn weerslag op de vraag naar personeel. Ruim een kwart van de werkgevers verwacht in het derde kwartaal meer mensen te zullen aannemen. De groei verschilt per sector: in de horeca verwacht 60% van de ondernemers mensen te zullen aannemen, in de ICT-sector 30% en in handel en industrie ongeveer een kwart.

Conjunctuurenquête Nederland; kwartaal, regio

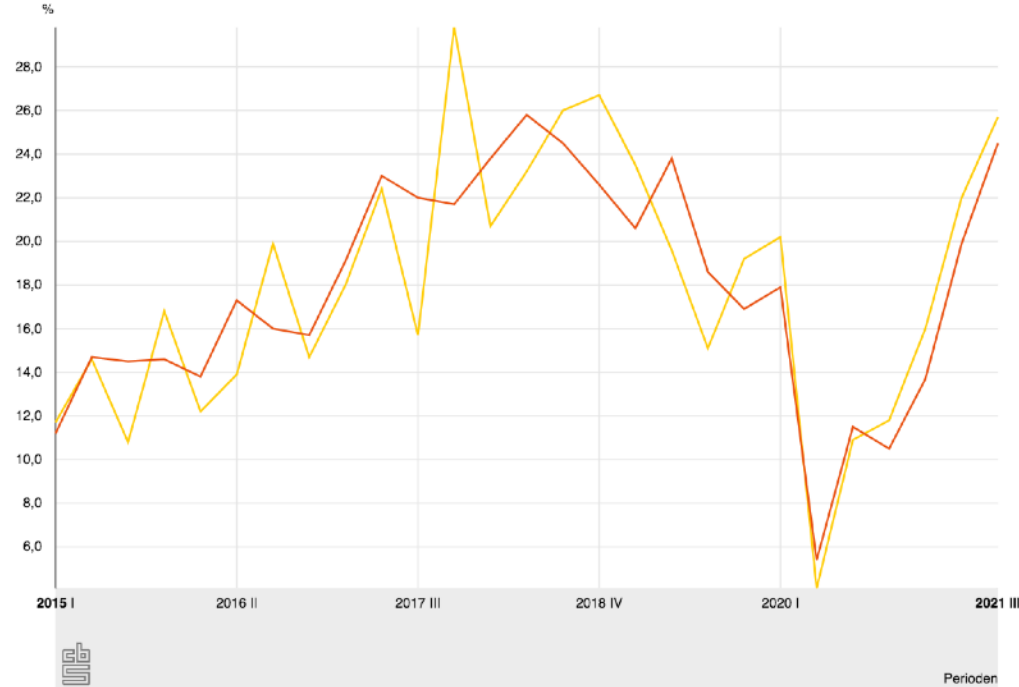
Onderwerp:

Personeelssterkte

Personeelssterkte komende 3 maanden

Personeelssterkte zal toenemen

Bedrijfstakken/branches (SBI 2008): Totaal (ex. financieel of nutsbedrijven)

Regio's

— Nederland

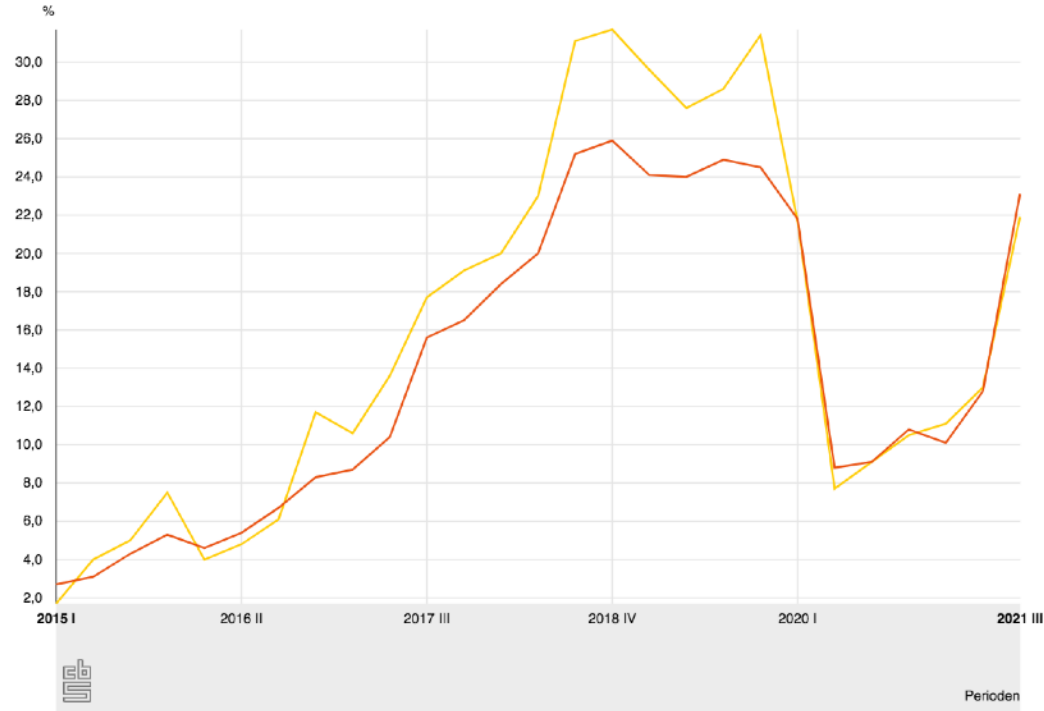
— Utrecht (PV)

Conjunctuurenquête: tekort aan mensen, materialen en soms geld [13 aug 2021]

- Met dit optimisme is ook het personeelstekort weer terug. In 2018-19 gaf 30% van de Utrechtse ondernemers aan dat personeelstekort een belemmering was. Dat niveau is nog niet bereikt, maar de groep ondernemers die niet kan groeien door personeelsgebrek, steeg van 13% in Q2 naar 22% in Q3 2021.
- Tekorten aan materialen en andere productiemiddelen spelen ondernemers in industrie (30%) en handel (16%) parten.
- Financiële beperkingen spelen in de meeste sectoren amper meer een rol. Wel valt op dat de groep agrarische bedrijven in Utrecht die financiële beperkingen ervaart, hoger ligt dan gemiddeld in Nederland en groeit.

Conjunctuurenquête Nederland; kwartaal, regio

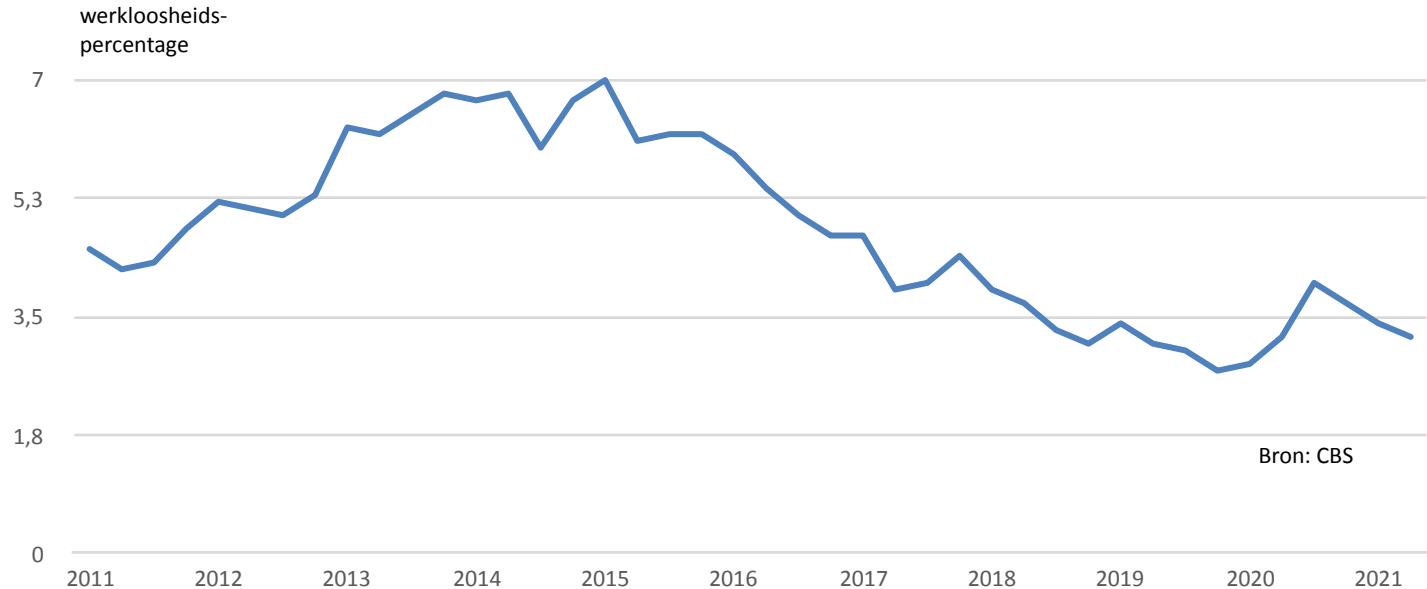
Onderwerp: Belemmeringen
Tekort aan arbeidskrachten
Bedrijfstakken/branches (SBI 2008): Totaal (ex. financieel of nutsbedrijven)

Regio's
— Nederland
— Utrecht (PV)

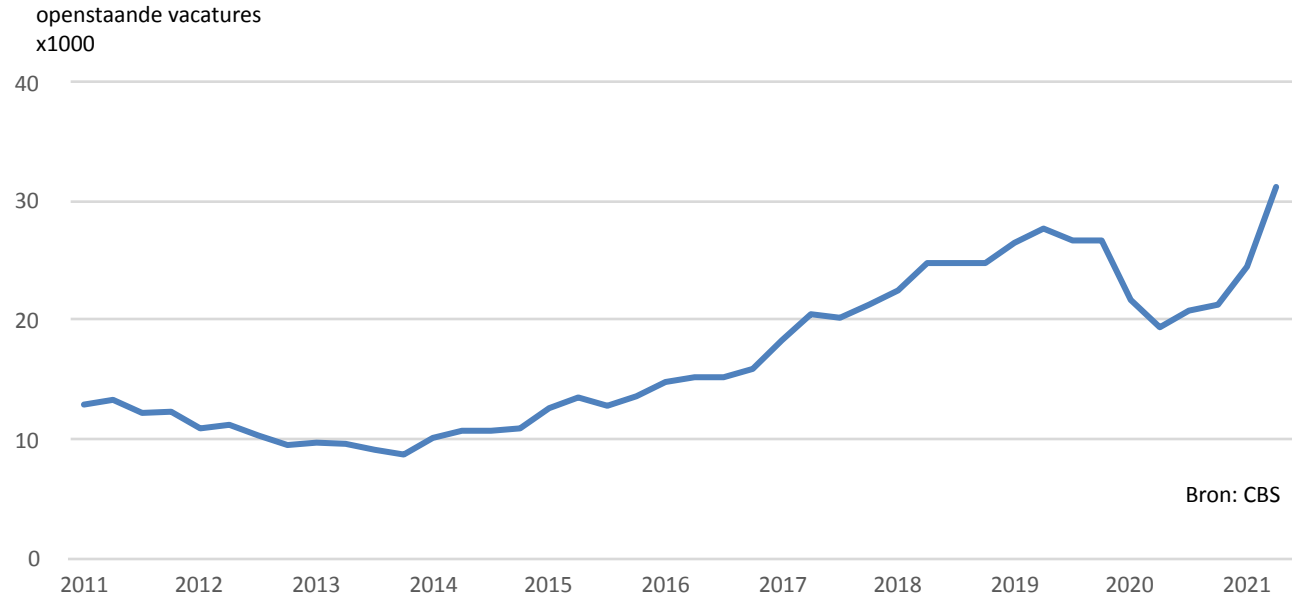
Werkloosheid provincie Utrecht daalt verder [geactualiseerd 17 aug 2021]

- In het tweede kwartaal van 2021 daalde de werkloosheid in Utrecht van 3,4% naar 3,2%, aldus het [CBS](#).
- De beroepsbevolking daalde van 756.000 naar 753.000.
- Het aantal mensen zonder werk in de beroepsbevolking daalde van 26.000 naar 24.000.

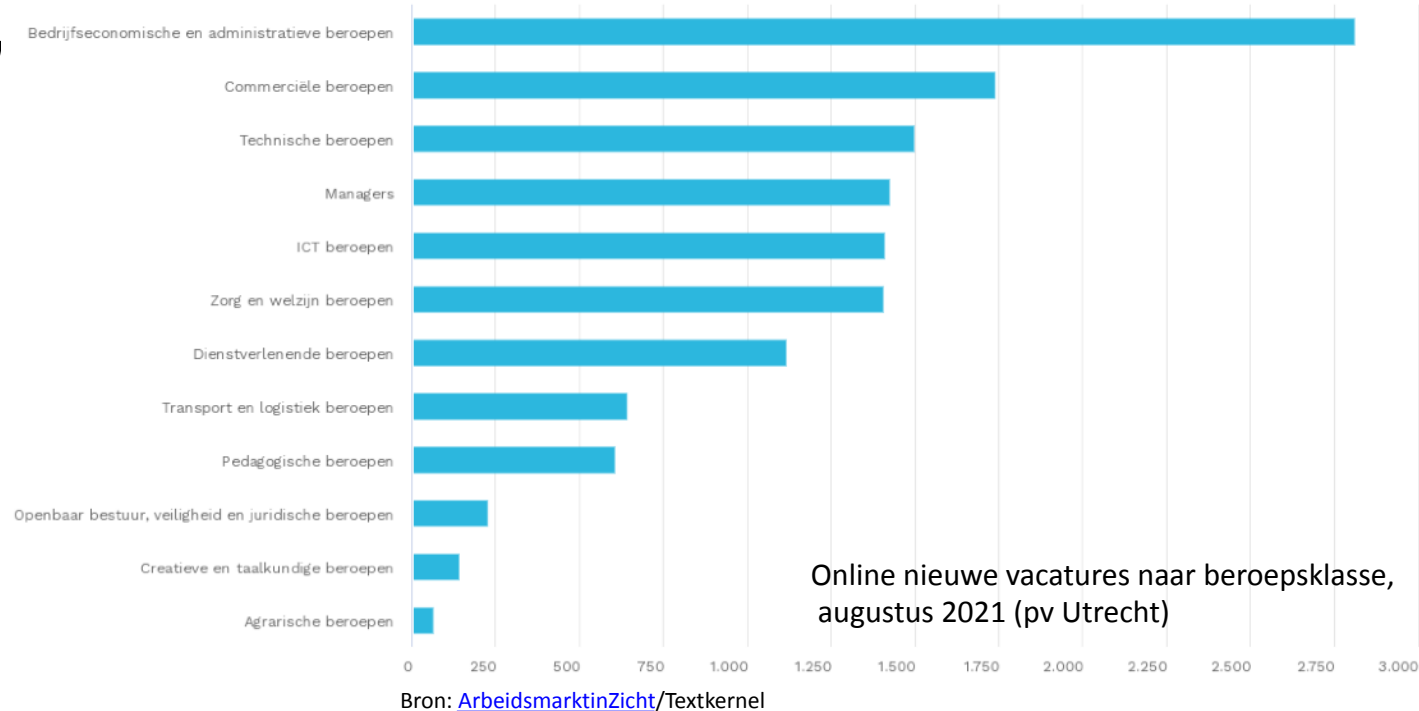
Aantal vacatures provincie Utrecht breekt record uit 2019 [geactualiseerd 17 aug 2021]

- In het tweede kwartaal van 2021 steeg het aantal openstaande [vacatures](#) verder, van 24.500 naar 31.200.
- Daarmee is op het gebied van openstaande vacatures in provincie Utrecht het record gebroken uit de hoogconjunctuur van Q2 2019: toen stonden 27.700 posities open.

Vraag naar personeel stijgt op alle niveaus

- Het grootste deel van de nieuwe vacatures ontstaat in bouw, techniek en ICT: in augustus ging het om bijna 3.000 nieuwe vacatures. In juli tikte het aantal vacatures in deze beroepen zelfs bijna de 4.000 aan.

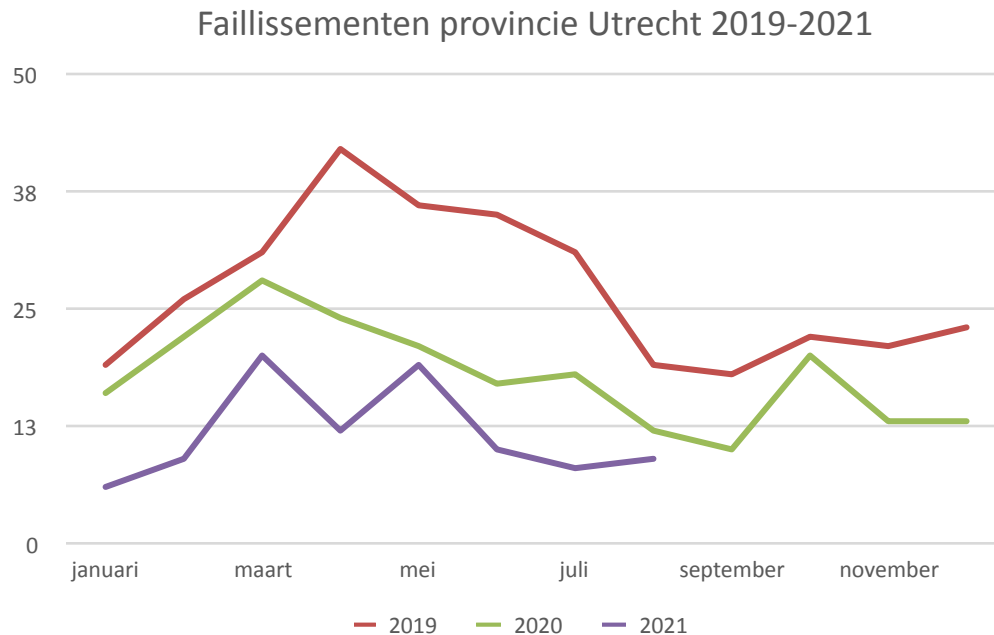

- De sinds dit voorjaar sterk stijgende vraag naar personeel manifesteert zich op alle opleidingsniveaus.

- De grote sector zakelijke dienstverlening (banken, verzekeraars, organisatieadvies, accountancy) zorgt voor een continue grote vraag naar specialisten in bedrijfseconomische en administratieve beroepen
- Het aantal nieuwe onderwijsvacatures daalde weliswaar sinds juni (1.500) maar blijft met ruim 600 in augustus nog steeds hoog

CBS: aantal faillissementen onder niveau voorgaande jaren [13 sept 2021]

- Het aantal faillissementen van bedrijven/ eenmanszaken/instellingen in de provincie Utrecht blijft nog steeds onder het niveau van voorgaande jaren.
- Gingen in juni-juli-augustus 2020 nog 47 ondernemingen failliet, in dezelfde periode dit jaar waren dat er 27.
- Van januari t/m augustus 2021 werden in [Utrecht](#) 93 bedrijven, eenmanszaken en instellingen failliet verklaard. In 2020 waren dat er 158.
- In coronajaar 2020 gingen 214 bedrijven en instellingen failliet. In 2019 waren dat er 323.

Bron: CBS

Utrechtse ondernemers met €1,3 mld belastingschuld herstelfase in [9 juli 2021]

- Op 4 juni 2021 hadden ruim 285.000 Nederlandse ondernemers voor meer dan € 15 mld belastingschuld uitstaan, turfde het CBS.
- In Utrecht ging het om een bedrag van € 1,3 mrd, voor circa 22.000 bedrijven. Bijna 9.000 bedrijven met personeel heeft uitstel, en bijna 13.000 bedrijven met 1 medewerker. In de horeca hadden ruim 1.700 bedrijven uitstel.
- Sinds het begin van de crisis hadden 369.000 ondernemers belastinguitstel aangevraagd, voor ruim €40 mld. Een groot deel hiervan is al afgelost (bijna €17 mld), een deel is verlaagd (€4,6 mld).
- Per 1 oktober 2021 moeten ondernemers hun lopende belastingverplichtingen weer voldoen. Voor aflossing van hun uitgestelde belastingen hebben ze vijf jaar de tijd. Ondernemers die per 1 oktober echt niet kunnen starten met afbetalen, kunnen extra [uitstel](#) aanvragen tot 31 jan 2022.

Aantal bedrijven met belastinguitstel, per gemeente

	Totaal	ww met 1 medew	ww 2 of meer medew	ww horeca	ww andere branches
Amersfoort	2.600	1.460	1.145	220	2.385
Baarn	500	310	185	40	460
Bunnik	225	130	95	10	215
Bunschoten	310	155	155	20	290
De Bilt	590	395	195	35	555
De Ronde Venen	875	560	315	60	815
Eemnes	160	105	55	5	160
Houten	665	370	295	35	630
IJsselstein	475	285	190	20	455
Leusden	435	255	180	30	405
Lopik	150	100	50	5	145
Montfoort	200	110	90	15	190
Nieuwegein	1.040	570	470	60	980
Oudewater	110	70	40	5	105
Renswoude	90	50	40	5	85
Rhenen	285	160	130	20	265
Soest	855	560	300	50	805
Stichtse Vecht	1.005	665	340	75	925
Utrecht	6.410	3.720	2.685	700	5.705
Utrechtse Heuvelrug	735	490	240	55	680
Veenendaal	1.060	515	545	55	1.005
Vijfheerenlanden	745	430	315	35	710
Wijk bij Duurstede	310	195	110	25	285
Woerden	870	480	390	55	815
Woudenberg	160	90	70	10	150
Zeist	1.010	670	340	60	950

Meeste gebruik steunmaatregel door kleine bedrijven [9 juli 2021]

- T/m mei 2021 gebruikten ruim 46.600 bedrijven in de provincie minstens één steunmaatregel. 2/3 daarvan heeft 1 medewerker.
- Meest gebruikte maatregel is uitstel van belastingen (ruim 22.000 bedrijven).
- Loonkostensubsidie (NOW) wordt steeds minder gebruikt. NOW1 (tijdens de 1e lockdown in 2020) werd nog door 12.500 ondernemers in de provincie aangevraagd. NOW3.3 (april-mei-juni 2021) werd door nog geen 2.500 ondernemers gebruikt.
- Per 1 oktober is het steunpakket gestopt. Een deel van de bedrijven kan een tegemoetkoming vaste lasten blijven aanvragen. Het kabinet wil dit reserveren voor nachthoreca, de Tweede Kamer wil dat ook andere sectoren kunnen aanvragen (zoals vervoer, evenementen en toerisme).

04-10-21

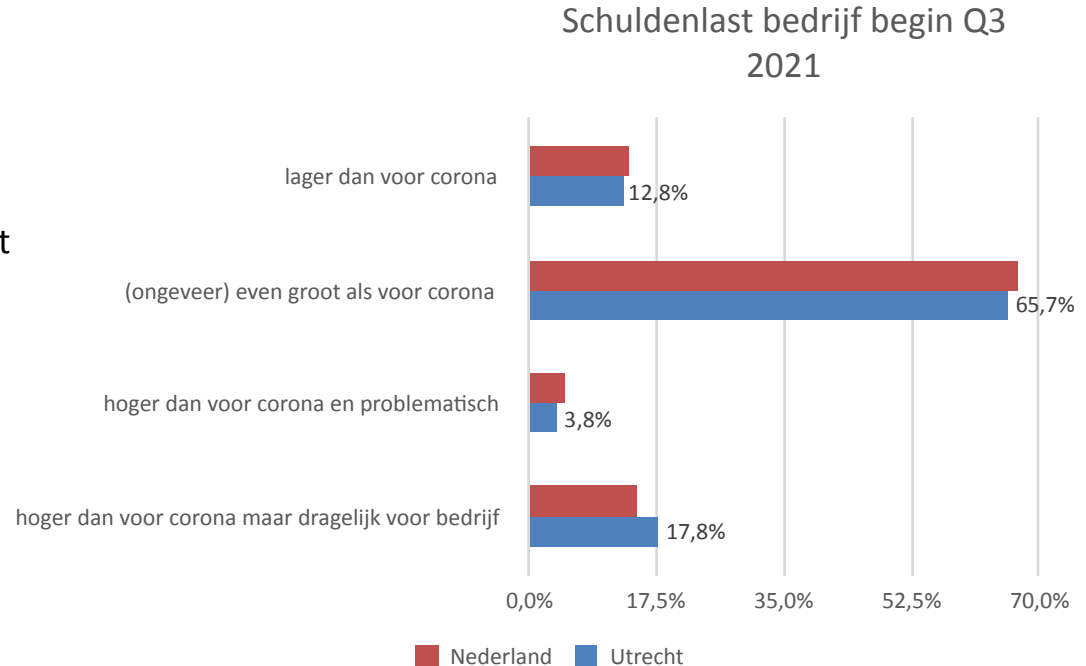
Bron: [CBS](#)

Aantal bedrijven dat steunmaatregelen gebruikt, per gemeente

	Gebruikt minimaal 1 regeling						
	Totaal	wv met 1 mdw	wv 2 of meer mdw	NOW1	NOW 3.3	TVL Q4-2020	TVL Q1-2021
Amersfoort	5.485	3.560	1.925	1.500	280	735	895
Baarn	995	660	335	285	55	130	155
Bunnik	490	315	175	130	30	65	85
Bunschoten	715	370	345	235	30	100	110
De Bilt	1.320	910	410	320	75	160	195
De Ronde Venen	1.770	1.180	590	480	70	230	285
Eemnes	350	240	110	95	20	35	40
Houten	1.320	795	520	420	70	170	215
IJsselstein	960	605	355	270	40	135	190
Leusden	945	605	340	240	45	120	150
Lopik	350	215	135	70	10	50	45
Montfoort	410	250	160	115	10	45	55
Nieuwegein	2.005	1.235	770	600	120	265	315
Oudewater	310	205	105	80	10	50	50
Renswoude	190	105	90	65	.	20	30
Rhemen	580	360	220	160	20	75	105
Soest	1.785	1.210	575	460	90	225	275
Stichtse Vecht	2.210	1.565	645	530	105	300	335
Utrecht	14.385	9.735	4.645	3.560	805	2.030	2.265
Utrechtse Heuvelrug	1.605	1.140	470	390	80	195	255
Veenendaal	1.950	1.070	875	710	95	270	345
Vijfheerenlanden	1.585	970	615	470	55	195	250
Wijk bij Duurstede	670	450	220	150	25	90	110
Woerden	1.800	1.040	765	610	105	245	330
Woudenberg	325	190	135	105	15	40	55
Zeist	2.120	1.490	625	525	90	250	305
pv Utrecht	46.630	30.470	16.155	12.575	2.360	6.230	7.450

Enquête: één op vijf ondernemers zag schuldenlast stijgen [13 aug 2021]

- In de [conjunctuurenquête](#) van het derde kwartaal zijn aan ondernemers extra vragen gesteld over de schuldpositie van hun bedrijf, en de mate waarin die een probleem vormt.
- Twee derde van de ondernemers geeft aan dat de schuldenlast voor hun bedrijf even groot is als voor de coronacrisis.
- Een op de acht ondernemers heeft de schuldenlast weten te verminderen.
- Een op de vijf ondernemers heeft wel te maken met een hogere schuld dan voor de coronacrisis. Voor een klein deel van hen is die gestegen schuld problematisch.

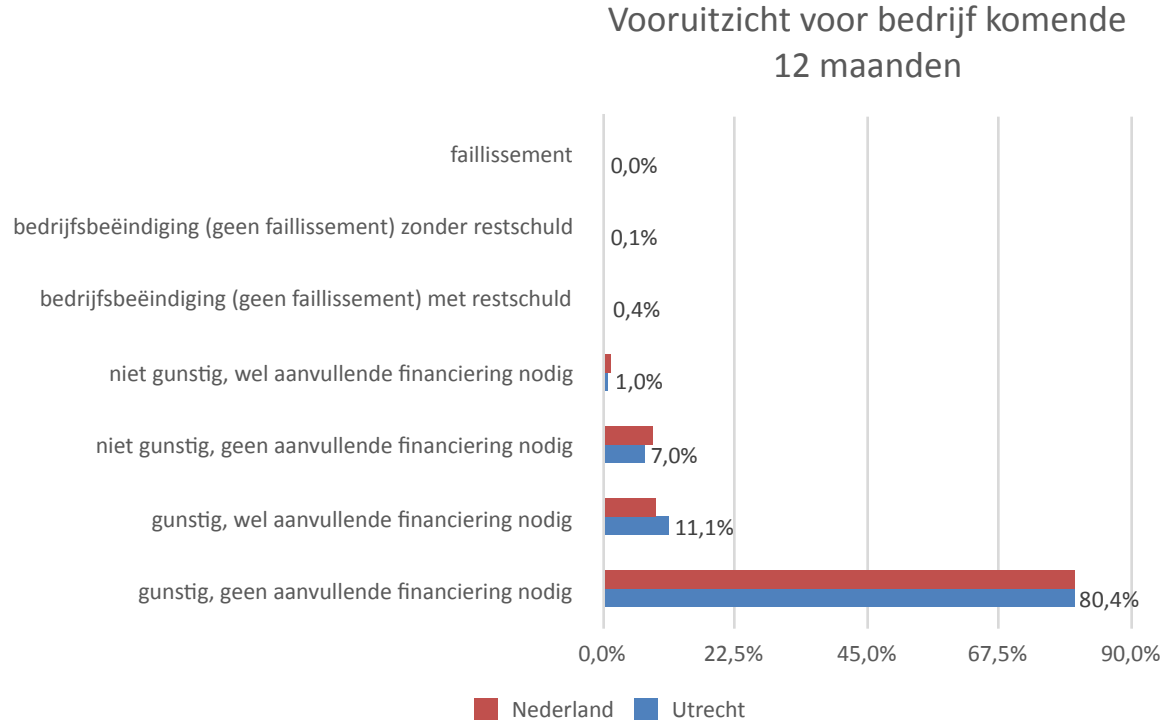

Bron: CBS/COEN

ECONOMISCHE IMPACT REGIO UTRECHT - PROGNOSES

Enquête: 90% van ondernemers ziet gunstig perspectief [13 aug 2021]

- In de [conjunctuurenquête](#) van het derde kwartaal is Utrechtse ondernemers ook gevraagd naar de vooruitzichten voor hun bedrijf in de komende twaalf maanden.
- Vier op de vijf ondernemers ziet de toekomst van het bedrijf zonnig in en heeft geen aanvullende financiering nodig. Ruim 10% van de Utrechtse ondernemers heeft wel extra geld nodig.
- 8% van de ondernemers voorziet geen gunstig perspectief.
- 0,5% van de ondernemers heeft besloten tot bedrijfsbeëindiging.

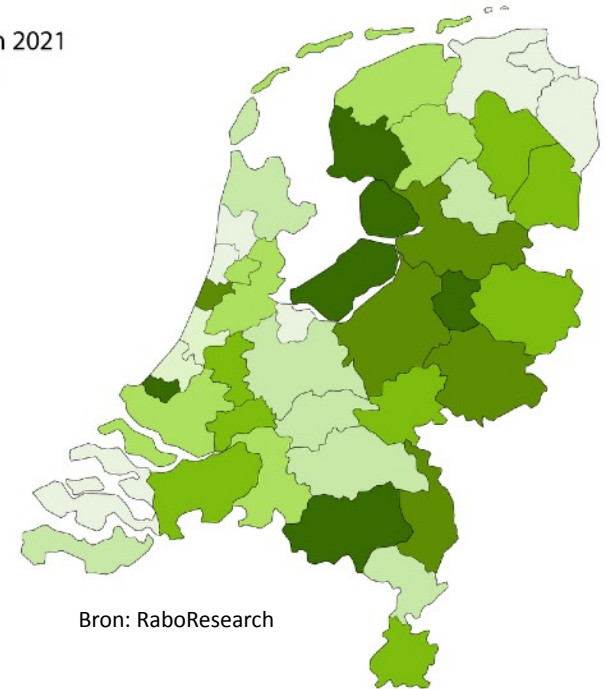
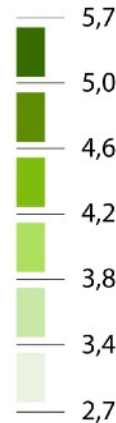

Bron: CBS/COEN

Rabobank verlaagt groeiprognose voor Utrecht [nieuw, 16 september 2021]

- RaboResearch heeft de [groeiverwachting](#) voor regio Utrecht naar **beneden** bijgesteld. Begin van de zomer verwachtte de bank nog een groei van 3,8-4,2%, inmiddels is dat verlaagd (3,4-3,8%). Daarmee blijft de regio onder het landelijk gemiddelde. Oorzaak is de grote invloed in de regionale economie van sectoren die nog niet geheel zijn hersteld (bezoekerseconomie, horeca, cultuur). De groei wordt getrokken door high-tech regio's.
- Voor deze prognoses letten de analisten op sectorstructuur (regio's met grote groeisectoren groeien sneller dan regio's met grote sectoren die krimpen of stagneren). Ook andere regiofactoren worden meegewogen: aanwezigheid van kennisinstellingen, kwaliteit van de beroepsbevolking, bereikbaarheid, woon- en leefklimaat.

Verwachte economische groei in 2021
in procenten, Nederland = 4,2%

ECONOMISCH HERSTEL

Fors economisch herstel in 2021 en 2022, daarna normalisering *[geactualiseerd 27 sept 2021]*

Prognoses	Economische groei			Werkloosheid		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
EU (7 juli)	3,3%	3,3%				
RaboResearch (9 sept)	4,2%	3,7%		3,2%	3,2%	
CPB (21 sept)	3,9%	3,5%	1,9%	3,4%	3,5%	4,3%
ING (24 sept)	4,0%	3,4%	1,6%			
ABN Amro (27 sept)	4,4%	3,0%		3,4%	3,8%	

- Alle economische bureaus rekenen op een fors economisch herstel in 2021 en 2022. De prognoses voor 2021 zijn naar boven bijgesteld. Vanaf 2023 komt de economische groei op een voor Nederland gebruikelijk niveau.
- Nu de generieke steunmaatregelen voor het bedrijfsleven zijn gestopt, wordt rekening gehouden met een stijging van de werkloosheid. Verwacht wordt dat bedrijven die zich minder goed kunnen aanpassen of te weinig vlees op de botten hadden, alsnog zullen omvallen. Het aantal vrijwillige bedrijfsbeëindigingen ligt al hoger dan in voorgaande jaren. Economen wijzen erop dat hierdoor weer werkzoekenden beschikbaar komen voor werkgevers die dringend personeel nodig hebben.

Rabobank: tekort aan chips, materialen en mensen remmen groei [geactualiseerd, 9 sept 2021]

Bron: [Rabobank Research](#)

- Veel sectoren weten snel te herstellen. Dat geldt o.m. voor industrie, bouw, handel maar ook voor kennisintensieve zakelijke diensten. Hun groeiprognoses voor 2021 zijn dan ook naar boven bijgesteld.
- De groei van industrie en bouw wordt geremd door toenemende tekorten aan grondstoffen, materialen maar bovenal personeel. Hierdoor worden prijsstijgingen en langere lever- en productietijden verwacht.
- Voor handel wordt verwacht dat deelsectoren in 2022 weer op een normaal groeiniveau belanden. Personeelstekort speelt ook deze sector echter parten.

	2020	2021	2022
Groei naar sector (toegevoegde waarde, j-o-j)			
land- en bosbouw, visserij	0,4	0,5	0,5
industrie	-2,5	6,5	1
bouwnijverheid	-0,8	1,5	2
handel	0,0	6,5	2,5
vervoer, opslag	-14,6	2	8
horeca	-40,6	4	27
informatie, communicatie	-0,8	4	2
specialistische zakelijke diensten	0,9	5	2,5
overige zakelijke diensten	-14,9	2	11
onderwijs	-3,2	2,5	1
gezondheidszorg, welzijn	-4,7	5	1,5

rood: verlaging t.o.v. vorige prognose

groen: verhoging t.o.v. vorige prognose

- Bij de overige zakelijke diensten vormen de reisbureaus nog steeds de verliezers. Uitzendbureaus zien hun omzet fors stijgen, evenals facilitaire bedrijven.